

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

فِي سَائِرِهَا

سرشناسه: محمد اسماعیل، مسعود، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور: و ناگهان طلوع... (درس نامه‌هایی از زندگانی پیامبر اکرم ﷺ) / نویسنده
مسعود محمد اسماعیل؛ نویسنده‌ی متون نمایشی سید مرتضی هاشمی گلپایگانی؛ پژوهشگر
حسین عزیزیپور.
مشخصات نشر: تهران: دلیل ما، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۲۷۰ ص: جدول (رنگی).
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۲-۱۲۷-۰-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: محمد ﷺ، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق.
موضوع: Muhammad, Prophet, d. 632.
موضوع: محمد ﷺ، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- داستان
موضوع: Muhammad, Prophet -- Fiction
موضوع: تعلیمات دینی اسلامی
موضوع: Islamic religious education
موضوع: تعلیمات دینی اسلامی -- پرسش‌ها و پاسخ‌ها (ابتدایی)
موضوع: Islamic religious education -- Questions and answers (Elementary)
شناسه افزوده: هاشمی گلپایگانی، سید مرتضی، ۱۳۶۸-
شناسه افزوده: عزیزیپور، حسین، ۱۳۶۸-
رده بندی کنگره: ۹۱۳۹۷ و ۳۰۹/م ۲۲/۹ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۳
شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۲۵۱۸۸

وناگهان طلوع... www.nejaat.ir

درس نامه‌هایی از زندگانی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

برای دریافت فایل‌های پیوست این بسته‌ی آموزشی می‌توانید
به سایت www.nejaat.ir مراجعه فرمایید.

عنوان: و ناگهان طلوع... (درس نامه‌هایی از زندگانی پیامبر اکرم ﷺ)
نویسنده: مسعود اسماعیل
متون نمایشی: سید مرتضی هاشمی گلپایگانی
پژوهشگر: حسین عزیزپور
مدیر هنری: نوید اسدی
ناشر: دلیل ما
تاریخ انتشار: زمستان ۹۷
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

مراکز پخش

قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه B، واحد ۴۴ | تلفن: ۳۷۷۳۳۴۱۳ و ۳۷۷۴۴۹۸۸
قم، خیابان صفائیه، روبروی کوچه ۳۸، پلاک ۷۵۹ | تلفن: ۳۷۷۳۷۰۱۱ و ۳۷۷۳۷۰۰۱
تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نبش بن بست ری، پلاک ۶۱ | تلفن: ۶۶۴۶۴۱۴۱
مشهد، چهارراه شهداء، ضلع شمالی باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع گنجینه کتاب، طبقه اول | تلفن: ۳۲۲۳۷۱۱۳-۵

مؤسسه فرهنگ
رشد پویای نجات
www.nejaat.ir

انتشارات دلیل ما
www.dalilema.ir
مرکز نشر و پخش کتب
معارف اهل بیت

تلفن و نمابر: ۳۷۷۳۳۴۱۳-۳۷۷۴۴۹۸۸ (+۹۸۲۵)
دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، مجتمع
ناشران، طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳

۹ سال نشر نمونه و برگزیده کشوری با تولید بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب ۰۲۱-۲۲۹۱۹۳۷۵

کتاب «و ناگهان طلوع...» حاوی چهارده
درس نامه پیرامون زندگانی پیامبر اکرم ﷺ
می باشد که برای ارائه توسط معلمان، مربیان و
اولیای دل سوز به نوجوانان عزیز تدوین شده ...

باتشکر از آقایان حمید محمودزاده، وحید مهران، محمد مهدی کامیاب،
علی کرباسچی، محمد صادق رمضانزاده، دکتر هادی صبوچی
و سرکار خانم احمدخان که در پیدایش این اثر ما را یاری کردند.

فهرست

فصل اول:

- ۱۳ سخن نجات
- ۱۴ پیش‌گفتار
- ۱۷ مقدمه
- ۲۰ راهنمای کتاب
- ۲۵ معرفی کلی طرح درس‌ها

فصل دوم:

- ۳۱ درس اول: طلوع خورشید
- ۴۳ درس دوم: روزنه‌ای به آسمان
- ۵۹ درس سوم: نوری در آسمان ادیان
- ۷۱ درس چهارم: خورشید و خویشان
- ۸۳ درس پنجم: همیشه تابان
- ۹۷ درس ششم: دژه‌ی تاریکی
- ۱۰۹ درس هفتم: آفتاب بی نقاب
- ۱۲۵ درس هشتم: ماه دونیمه و گرمای مهر
- ۱۳۷ درس نهم: شیربیشه‌ی شجاعت
- ۱۵۳ درس دهم: خفاشان نورستیز
- ۱۶۹ درس یازدهم: سیاهی در سیاهی
- ۱۸۱ درس دوازدهم: دل‌نگرانی آفتاب
- ۱۹۹ درس سیزدهم: مهرورزی با انوار آفتاب
- ۲۱۳ درس چهاردهم: روزگار روشنایی

فصل سوم:

- ۲۲۶ کاربرگ‌های متربی
- ۲۶۵ پاسخ کاربرگ‌های متربی
- ۲۶۹ کتاب‌نامه

طلیعه

ای رسول مهربان صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ!

کاش روزی که سنگ باران جهل و کینه، پیشانی
مبارکتان را می شکافت و دندان های نازنینتان را
می شکست، می بودیم تا خود را سپر بلایتان کنیم.
کاش می شد مرهمی بر زخم هایتان می ساختیم و
التیام دردهایتان می شدیم.

اما اکنون پس از قرن ها با این اندک تلاش می کوشیم
تا آیین آسمانی شما را به نوجوانان مسلمان بشناسانیم؛
به این امید که جانشینتان عَلَيْهِمُ السَّلَام گرفتار سنگ های جهل
و کینه نگردد...

فصل اوّل

۱۳	سخن نجات
۱۴	پیش گفتار
۱۷	مقدمه
۲۰	راهنمای کتاب
۲۵	معرفی کلی طرح درس ها

سخن نجات

به بصره رفته بود؛ می خواست امر مولایش حضرت صادق علیه السلام را به مردم برساند و آنان را با حقیقت امامت آشنا سازد. اما برگشت، کم توفیق و ناامید...
مؤمن طاق نتوانسته بود آن چنان که باید و شاید نور هدایت را به قلب جماعت بتاباند.
حضرتش اقا رهنمودی بی بدیل و ممتاز به او ارائه کردند:

عَلَيْكَ بِالْأَحْدَاثِ فَإِنَّهُمْ أَسْرَعُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ
بر توباد [رسیدگی] به نوجوانان، چون پذیرش آن‌ها در کار خیر بیشتر است.

با ترسیم مسیر هدایت توسط حجّت خدا، ابلیس هم برای ایجاد ضلالت و گمراهی، هم‌زمان دو نقطه را مورد هدف خود قرارداد:

«خارج کردن امر بسیار مهمّ هدایت نوجوانان از اولویت کار شیعیان» و «در اولویت قرارداد نوجوانان در دستور کار غیر شیعیان». به این معنا که در حوزه‌ی کار تربیت دینی گویا جامعه‌ی تشیع برنامه‌های اثرگذار و جذّابی برای نوجوانان ندارد؛ در سوی مقابل اما، اغیار برای سرگرم کردن و القای افکار خود به این سنین بسیار تلاش کرده‌اند.
این شد که به همّت جمعی از کارشناسان اهل علم، هنر و اندیشه - که در تربیت نوجوانان هم تجربه‌های ارزشمندی داشتند - درس‌نامه‌ها نوشتیم و به اجرا گذاشتیم و بازخورد مربّیان را به کارگرفتیم تا پس از هفت سال مجموعه بسته‌هایی به ثمر رسید که می‌تواند در یک دوره‌ی حدوداً سه ساله مورد استفاده قرار بگیرد.

این بسته‌ها عبارتند از:

۱. آموزش احکام با داستان طنز و مصوّر؛
 ۲. درس‌هایی از زندگانی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم، امیرالمؤمنین علیه السلام و سیدالشهدا علیه السلام؛
 ۳. اخلاق در قرآن و روایات؛
 ۴. نشست‌های عمومی (بسته‌های متناسب با اجرا در صبح‌گاه‌ها و...)
 ۵. سه روز در بهشت (بسته‌ی جامعی برای زیارت امام رضا علیه السلام در سفر مشهد مقدّس)؛
- و...

امیدواریم این تلاش تا حدودی کمبودهای تربیت دینی در عصر غیبت را پاسخ‌گو باشد و مرضی رضای امام عصر عجل الله تعالی فرجه قرار بگیرد.

جهت بهبود کیفیت این بسته‌های تربیتی، جویای نظرات‌تان هستیم.

مسعود اسماعیلی

مدیر پروژه‌ی بسته‌های

تربیت دینی مؤسسه‌ی نجات

فصل دوم

- درس اول: طلوع خورشید ۳۱
- درس دوم: روزنه‌ای به آسمان ۴۳
- درس سوم: نوری در آسمان ادیان ۵۹
- درس چهارم: خورشید و خویشان ۷۱
- درس پنجم: همیشه تابان ۸۳
- درس ششم: دژه‌ی تاریکی ۹۷
- درس هفتم: آفتاب بی نقاب ۱۰۹
- درس هشتم: ماه دونیمه و گرمای مهر ۱۲۵
- درس نهم: شیربیشه‌ی شجاعت ۱۳۷
- درس دهم: خفانشان نورستیز ۱۵۳
- درس یازدهم: سیاهی در سیاهی ۱۶۹
- درس دوازدهم: دل‌نگرانی آفتاب ۱۸۱
- درس سیزدهم: مهرورزی با انوار آفتاب ۱۹۹
- درس چهاردهم: روزگار روشنایی ۲۱۳

۴۵ دقیقه

مدت ارائه‌ی درس‌نامه‌ی اوّل

طلوع خورشید

ولادت و دوران کودکی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم

درس‌نامه‌هایی از زندگانی

پیامبر اکرم

صلی الله علیه و آله و سلم

هدف اصلی

دانش‌افزایی نسبت به ولادت، دوران کودکی و معجزات زمان ولادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم.

اهداف فرعی

- آگاهی از خاص و متفاوت بودن ولادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم.
- علاقه‌مند شدن به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به دلیل جایگاه دست نیافتنی ایشان.
- توانایی برشمردن معجزات زمان ولادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و بیان برخی از مهم‌ترین اتفاقات زمان کودکی ایشان.

- تعداد مراحل درس ۵
- ملاحظات تدریس
- کاربرگ متربی
- پیوست درس نامه
- دانش افزایی درس
- ارزیابی درس

طرح درس در یک نگاه

ملاحظات	زمان	روش ارائه	محتوای کلی	مرحله
	 ۱۰ دقیقه	پخش پویانمایی	پخش پویانمایی «آخرین پیام آور» برای آشنایی نسبی با معجزات زمان ولادت پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> .	۱
	 ۵ دقیقه	- پرسش کلاسی - سخنرانی مرئی	پرسش مرئی از اتفاقات بیان شده در پویانمایی «آخرین پیام آور» و امتیازدهی به مترئیان برای تثبیت بهتر آموخته های آن ها از معجزات زمان ولادت پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> .	۲
	 ۱۵ دقیقه	- مسابقه ی گروهی - سخنرانی مرئی	برگزاری مسابقه ی کشف رمز در گروه های سه نفره به منظور تثبیت سه رویداد تلخ و مهم هشت سال اول زندگانی پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> در ذهن مترئیان.	۳
پیوست ۱-۱	 ۱۵ دقیقه	اجرای نمایش / نمایش رادیویی یا پخش نمایش	اجرای نمایش / نمایش رادیویی یا پخش صوت نمایش «موعود مسیح» جهت آگاهی دادن از بشارت به پیامبری حضرت محمد <small>صلی الله علیه و آله</small> در دوران کودکی، نقش ویژه ی جناب ابوطالب <small>علیه السلام</small> در حمایت از ایشان و بشارت به وصایت امیرالمؤمنین علی <small>علیه السلام</small> سال ها پیش از ولادت ایشان.	۴
پیوست آخر کتاب			کاربرگ متربی (خلاصه و تمرین)	۵

فصل ۲

وناگهان طلوع ...

ملاحظات تدریس

محتوای پویانمایی «آخرین پیام آور» در این طرح درس، نمایش گر معجزات شگفت و شگرف زمان ولادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است؛ از این رو ممکن است تماشای یکباره ی این معجزات و سخن گفتن از آن ها برای متربی عجیب و دور از ذهن باشد؛ یک راهکار مناسب برای رفع استبعاد از ذهن مترئیان، بیان معجزات زمان تولد پیامبران بزرگ پیشین (مانند حضرت موسی و حضرت عیسی علیه السلام) - که در قرآن ذکر شده است - می باشد.

۳۲

مراحل یاددهی - یادگیری

مرحله ی اول: در این مرحله پویانمایی «آخرین پیام آور» پخش می شود. پیش از پخش آن، مرئی بدون این که تازگی مطلب را از بین ببرد به صورت خلاصه، موضوع آن را برای مترئیان بیان می کند و از آن ها

۱. پویانمایی (آخرین پیام آور)؛

۲. برگه‌های مسابقه‌ی (کشف رمز).

درس ۱

طلوع خورشید

۳۳

می‌خواهد تا با دقت بیشتری آن را به تماشا بنشینند؛ چرا که قرار است پس از پخش پویانمایی، به پرسش‌های مربوط به آن پاسخ دهند.

مرحله‌ی دوم: مربی به یکی از روش‌های انتخاب تصادفی (نام و نام خانوادگی، قرعه‌کشی، پخش شماره در کلاس و...) پرسش‌های زیر را به ترتیب در کلاس مطرح می‌کند و برای هر پاسخ صحیح، یک امتیاز مثبت در نظر می‌گیرد. سپس مطالب ارائه شده را جمع‌بندی می‌کند. پرسش‌ها به قرار ذیل است:

۱- اولین معجزه‌ای که در پویانمایی دیدید چه بود؟ (پاسخ صحیح: روشن شدن فضای مکه با درخشش نور)؛

۲- چه چیزی باعث این اتفاقات و معجزات شد؟ (پاسخ صحیح: ولادت آخرین پیامبر، حضرت محمد ﷺ)؛

۳- معجزه‌ای که در زمان ولادت پیامبر اکرم ﷺ اتفاق افتاد و مربوط به کاخ پادشاهان ساسانی بود را نام ببرید. (پاسخ صحیح: فروریختن طاق کسری یا ایوان مدائن)؛

۴- یکی از معجزه‌ها در زمان ولادت پیامبر اکرم ﷺ درباره‌ی دریاچه‌ای در ایران رخ داد؛ آن معجزه چه بود؟ (پاسخ صحیح: خشک شدن دریاچه‌ی ساوه)؛

۵- معجزه‌ی دیگری در ایران اتفاق افتاد که پایانی برای گمراهی آتش‌پرستان بود و موجب تعجب موبدان شد؛ آن معجزه کدام بود؟ (پاسخ صحیح: خاموش شدن آتش‌کده‌ی پارس پس از هزار سال).

مرحله‌ی سوم: مربی متریبان را به گروه‌های سه نفره تقسیم می‌کند تا مسابقه‌ای تحت عنوان «کشف رمز» اجرا شود؛ هدف از این مسابقه، یافتن یک رمز سه رقمی است که هر رقم آن، نشان‌دهنده‌ی یک اتفاق مهم از دوران کودکی پیامبر اکرم ﷺ است. به این منظور، مربی برگه‌های از پیش آماده شده‌ی مسابقه را به گروه‌ها تحویل می‌دهد تا نسبت به پرکردن نام و نام خانوادگی اعضای گروه خویش و رمز مسابقه اقدام کنند. سپس مربی روش شرکت در این مسابقه را این‌گونه بیان می‌کند:

شما باید در هر یک از خانه‌های خالی یک عدد بنویسید! اما این عددها از کجا می‌آیند؟! همان‌طور که در برگه‌های خود می‌بینید، در بالای هر خانه، چهار عبارت راجع به اتفاق‌های زندگی پیامبر اکرم ﷺ نوشته شده که هر عبارت در کنار خود، یک عدد دارد. حال به ترتیب از سمت چپ به راست، از هر ستون، عددی را درون خانه‌ی پایین آن بنویسید که عبارت کنار آن، مربوط به یکی از اتفاق‌های دوران کودکی پیامبر اکرم ﷺ باشد.

۸- وفات پدر بزرگ پیامبر اکرم ﷺ	۴- جنگ بدر	۵- وفات پدر پیامبر اکرم ﷺ
۹- نزول قرآن	۵- وفات حضرت خدیجه علیها السلام	۱- جنگ احد
۱۰- جنگ خندق	۶- وفات مادر پیامبر اکرم ﷺ	۲- وفات جناب ابوطالب علیهما السلام
۱۱- هجرت مسلمانان به حبشه	۷- بعثت پیامبر اکرم ﷺ	۳- هجرت به مدینه

فصل سوم

- ۲۲۶ ————— کاربرگ‌های مرتب‌ی
- ۲۶۵ ————— پاسخ کاربرگ‌های مرتب‌ی
- ۲۶۹ ————— کتاب‌نامه

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

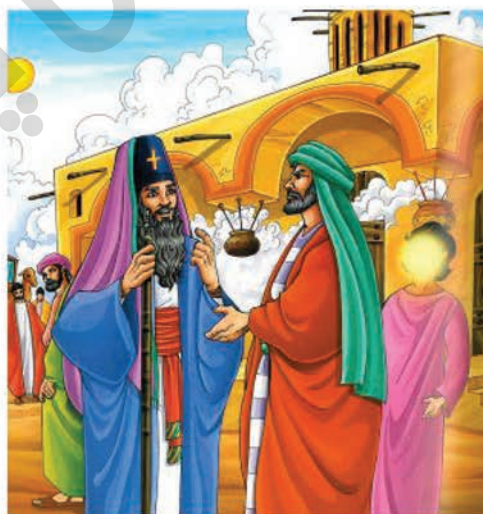
زندگانی پیامبر اکرم ﷺ

طلوع خورشید؛ ولادت و دوران کودکی پیامبر ﷺ

هم‌زمان با ولادت آخرین پیامبر خدا، حضرت محمد ﷺ، معجزاتی در نقاط مختلف دنیا اتفاق افتاد تا اهمیت این مولود تازه به دنیا آمده، برای همه روشن گردد. در این معجزات، نمادها و نشانه‌های کفر و دوری از خدا نابود شدند. از این معجزات می‌توان به این موارد اشاره کرد:

این ولادت، سرآغاز اتفاقات مهمی برای دنیا بود و کسانی که بر **حقیقت** ادیان قبل مانده بودند، با مشاهده این **معجزات و نشانه‌ها** - که بسیاری از آن‌ها در کتاب‌های دینی‌شان بیان شده بود - پی به **مقام و جایگاه کودکی** بردند که قرار بود **آخرین پیامبر خدا** باشد. **بحیرای راهب** یکی از همین افراد حق طلب بود. بحیرا با گریه به پیامبر اکرم ﷺ گفت:

نام مربی:

نام و نام خانوادگی:

گویا تو را می بینم که همه ی عرب با کمانشان با تیر می زنند و خویشان با تو قطع رابطه کرده اند؛ اما اگر می دانستند تو را چون اولاد خود می شمردند.

لطفاً داستان بحیرا را حدّ اقل برای دو نفر از دوستانت تعریف کن.

همان طور که می بینید، در بالای هر دایره، ۴ اتّفاق با یک عدد که سال رخ دادن آن هاست، نوشته شده است. شما باید مشخص کنید که به ترتیب از چپ به راست، کدام اتّفاقیها از زمان ولادت حضرت محمد ﷺ تا ۸ سالگی شان، برای ایشان رخ داده است. هر جای خالی را با یک عدد مناسب پر کنید. پاسخ صحیح یک رمز سه رقمی است که از انتخاب گزینه های بالای هر جای خالی به دست خواهد آمد.

هشت سال نخست زندگانی پیامبر اکرم ﷺ

۰- وفات پدر پیامبر اکرم ﷺ ۱- جنگ احد ۲- وفات جناب ابوطالب ﷺ ۳- هجرت به مدینه	۴- جنگ بدر ۵- وفات حضرت خدیجه ﷺ ۶- وفات مادر پیامبر اکرم ﷺ ۷- بعثت پیامبر اکرم ﷺ	۸- وفات پدر بزرگ پیامبر اکرم ﷺ ۹- نزول قرآن ۱۰- جنگ خندق ۱۱- هجرت مسلمانان به حبشه
---	---	---

جمله های صحیح را با «ص» و غلط را با «غ» مشخص کن.

- () انتخاب رسول خدا ﷺ به پیامبری، امری اتّفاقی و ناگهانی بود.
- () بحیرای راهب، از ساحران توانمند مسیحی بود که پیامبر ﷺ را به خوبی شناخت.
- () پس از پدر بزرگ پیامبر ﷺ جناب ابوطالب ﷺ سرپرستی ایشان را به عهده گرفتند.
- () روشن شدن آتش کده ی فارس از معجزات زمان ولادت پیامبر ﷺ بود.

درس اول: طلوع خورشید

- فروریختن طاق کسری؛ واژگون شدن تخت پادشاهان؛ سرنگون شدن بت‌ها؛ خشک شدن دریاچه‌ی ساوه؛ روشن کردن نوری، از شرق تا غرب آسمان را؛ خاموش شدن آتش آتش‌کده‌ی فارس.
- کد مربوط به اتفاق‌های مهم هشت سال نخستین زندگانی پیامبر اکرم ﷺ: ۰۶۸.
- درستی و نادرستی جملات: (غ)، (غ)، (ص)، (غ).

درس دوم: روزنه‌ای به آسمان

- کلمات جاافتاده از ترجمه‌ی آیه: حق، باطل، از بین رفتنی است.
- بددهنی و دشنام؛ تکریم بانوان و فرزندان دختر؛ دزدی، غارت و خیانت در امانت؛ راست‌گویی و صداقت.
- نماز اول وقت؛ نیکی به پدر و مادر؛ صدقه‌دادن؛ کمک به دیگران؛ پرهیز از گناه و...

درس سوم: نوری در آسمان ادیان

- کلمات جا افتاده از ترجمه‌ی آیه: عیسی پسر مریم، بنی اسرائیل، کتاب تورات، احمد، بشارت.
- داستان بعثت پیامبر اکرم ﷺ می‌تواند شامل شرح مختصری از این عناوین باشد: الف) خلوت پیامبر اکرم ﷺ در غار حراء؛ ب) خطاب جبرئیل ع به ایشان برای خواندن؛ ج) نزول سوره‌ی مبارکه‌ی علق؛ د) ابلاغ پیامبری به ایشان از سوی خداوند متعال.
- پاسخ‌خانه‌های جدول بشارت: ۱. حضرت علی؛ ۲. تورات؛ ۳. احمد؛ ۴. اسلام؛ ۵. علق.

درس چهارم: خورشید و خویشان

- کلمات جاافتاده از ترجمه‌ی روایت: برادر، جانشین، گوش دهید، اطاعت.
- دریافت نکته‌های جدید توسط متربی، به صورت استنباطی و ذوقی است.
- پرسش‌های چندگزینه‌ای:
 ۱. د) آشنایان و بزرگان طایفه.
 ۲. الف) ۲-۳.
 ۳. د) همه‌ی موارد.
- نام‌گذاری درس، اختیاری و ذوقی است.
- سه شرط مهم برای دین! از این که اگر کسی خدا و نبوت پیامبر او را بپذیرد، باید امامت را نیز بپذیرد؛ این سه گوهر، کنار هم هستند و نمی‌توان فقط با اعتقاد به یکی از آن‌ها، نجات پیدا کرد.

درس پنجم: همیشه تابان

- کلمات جاافتاده از خلاصه‌ی درس: پیشنهاد پول و ثروت؛ شکنجه و آزار و اذیت.
- پاسخ سؤال‌ها:
 ۱. بلال حبشی، اَحَد! اَحَد! خدا خدای یگانه است، مؤذن پیامبر ﷺ.
 ۲. راه سعادت آخرت؛ به این دلیل که زندگی آخرت جاودان و دنیا محلّ گذراست. اهل بیت علیهم‌السلام نیز همگی سختی دنیا را تحمّل کردند تا آخرت انسان‌ها را تضمین کنند و راه درست را نشان آن‌ها دهند.
 ۳. ادامه‌ی داستان بسته به میل متربی! بهترین ادامه با توجه به مفاهیمی که در طرح درس مطرح شده و انتظار می‌رود.

متربی آن را وجدان کرده باشد، خواندن نماز در ابتدای امر است.

درس ششم: دره‌ی تاریکی

- عبارت جافتاده از خلاصه‌ی درس: ۳. با آن‌ها خرید و فروش نکنند؛ ۴. با آن‌ها پیوند خویشاندی برقرار نکنند؛ ۵. تا زمانی که پیامبر ﷺ را تحویل ندهند، حق خروج از محاصره را نداشته باشند. / خورده شدن عهدنامه توسط موریانه.

- پاسخ سؤال‌ها:

۱. پایداری در راه حق، به خاطر اعتقادات و ارزش‌ها و عباراتی که این مفهوم را منتقل می‌کند.
۲. جناب ابوطالب رضی الله عنه به عنوان بزرگ طایفه و خاندان و ایفاگر نقش اجتماعی منحصر به فرد خویش؛ حضرت خدیجه رضی الله عنها به عنوان ایثارگر و انفاق‌کننده‌ی مال و ثروت خویش در راه پاگرفتن اسلام؛ حضرت امیرالمؤمنین علی رضی الله عنه به عنوان همراهی شجاع و از خودگذشته در راه اسلام.
۳. به عهده‌ی متربی است.

درس هفتم: آفتاب بی نقاب

- پاسخ سؤال‌ها:

۱. عباراتی مانند: چون پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آن سوی پرده را می‌دیدند و می‌دانستند که نافرمانی خدا چه تبعاتی دارد و کسانی که طبق دستورهای دین عمل نکنند، عذاب و خشم خدا در انتظارشان است و به جهنم می‌روند.
۲. هدایت کن، آگاه نیستند.

درس هشتم: ماه دونیمه و گرمای مهر

- پاسخ سؤال‌ها:

۱. معجزه‌ی شق القمر؛ مشرکان برای این‌که به خیال خودشان پیامبر خدا را در پیش مردم کوچک کنند و کار او را جادو و سحر جلوه دهند، از ایشان معجزه‌ای بی سابقه درخواست کردند. پیامبر صلی الله علیه و آله نیز قبول کردند و...
۲. خداوند درباره‌ی مجموع نعمت‌های دنیا، کلمه‌ی «قلیل» را به کار برده است اما درباره‌ی اخلاق پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، کلمه‌ی «عظیم»! این بدان معناست که پیامبر صلی الله علیه و آله با خلق و خوی خود، آن قدر تأثیرگذار بودند که باید اخلاق ایشان و نقش این اخلاق را در هدایت مردم بسیار بزرگ دانست.
۳. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، قدرت، ثروت، دانش و... یعنی تمام ویژگی‌های گروه اول را داشتند اما با وجود همه‌ی این‌ها، همواره به فکر هدایت دیگران بودند [دستگیری از مستمندان هم به نوعی در این گزینه پنهان است].

درس نهم: شیربیشه‌ی شجاعت

- ترجمه‌ی عبارت عربی: جوان مردی چون علی رضی الله عنه و شمشیری چون ذوالفقار نیست.

- پاسخ سؤال‌ها:

- درستی و نادرستی جملات: (ص)، (غ)، (ص).
- گزینه‌ی صحیح: (د) الف و ب درست است.

درس دهم: خفاشان نورستیز

- پاسخ سؤال‌ها:

۱. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، دین اسلام، امیرالمؤمنین رضی الله عنه، کفار و مشرکان، بهشت.
۲. گزینه‌ی صحیح: (ب) خیر، بلکه پیامبر صلی الله علیه و آله به شکل‌ها و موقعیت‌های مختلف ...
۳. غزوه؛ بدر و احد، خندق (احزاب) و...

۱. قرآن کریم.

۲. ابن ابی الحدید، عبد الحمید بن هبة الله، شرح نهج البلاغة، قم: مكتبة آية الله المرعشي النجفی، ۱۴۰۴ ق.
۳. ابن شعبه حرّانی، حسن بن علی، تحف العقول، به كوشش علی اكبر غفّاری، قم: جامعه‌ی مدرّسین، ۱۴۰۴ ق.
۴. ابن شهر آشوب مازندرانی، محمد بن علی، مناقب آل ابی طالب علیهم السلام، قم: علامه، ۱۳۷۹ ق.
۵. ابن طاووس، علی بن موسی، اللهوف علی قتلی الطفوف (ترجمه فهری)، مترجم احمد فهری زنجانی، تهران: جهان، ۱۳۴۸ ش.
۶. انصاری، محمد رضا، گزارش لحظه به لحظه از ماجرای فتح مکه، قم: دلیل ما، ۱۳۹۲ ق.
۷. بحرانی، سیّد هاشم بن سلیمان، البرهان فی تفسیر القرآن، قم: مؤسسه البعثة، ۱۳۷۴ ش.
۸. ترجمه تفسیر روایی البرهان، مترجمان رضا ناظمیان، علی گنجیان و صادق خورشیا، تهران: کتاب صبح، ۱۳۸۸ ش.
۹. برقی، احمد بن محمد بن خالد، المحاسن، به كوشش جلال الدین محدّث، قم: دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۷۱ ق.
۱۰. بیاضی عاملی نباطی، علی بن محمد، الصراط المستقیم الی مستحقّی التقدیم، به كوشش میخائیل رمضان، نجف: المكتبة الحیدریة، ۱۳۸۴ ق.
۱۱. جعفریان، رسول، آثار اسلامی مگه و مدینه، تهران: مشعر، ۱۳۸۲ ش.
۱۲. سیره‌ی رسول خدا صلی الله علیه و آله، قم: دلیل ما، ۱۳۸۶ ش.
۱۳. حسن بن علی، امام یازدهم علیه السلام، التفسیر المنسوب الی الإمام الحسن العسکری علیه السلام، قم: مدرسه الامام المهدي عجل الله تعالی فرجه الشریف، ۱۴۰۹ ق.
۱۴. حمیری، عبدالله بن جعفر، قرب الإسناد (ط - الحدیثه)، قم: مؤسسه آل البيت علیهم السلام، ۱۴۱۳ ق.
۱۵. خویی، سیّد ابوالقاسم، البیان فی تفسیر القرآن، قم: موسسه إحياء آثار الامام الخویی، ۱۴۳۰ ق.
۱۶. دلمی، حسن بن محمد، ارشاد القلوب الی الصواب، قم: الشریف الرضی، ۱۴۱۲ ق.
۱۷. رسولی محلّاتی، سیّد هاشم، درس‌هایی از تاریخ تحلیلی اسلام، قم: پاسدار اسلام، ۱۳۷۱ ش.
۱۸. شریف الرضی، محمد بن حسین، نهج البلاغة، به كوشش صبحی صالح، قم: هجرت، ۱۴۱۴ ق.
۱۹. صدوق، محمد بن علی بن بابویه، الأمالی، تهران: کتابچی، ۱۳۷۶ ش.
۲۰. الخصال، به كوشش علی اكبر غفّاری، قم: جامعه‌ی مدرّسین، ۱۳۶۲ ش.
۲۱. علل الشرائع، قم: کتاب فروشی داوری، ۱۳۸۵ ش.
۲۲. عیون اخبار الرضا علیه السلام، به كوشش مهدی لاجوردی، تهران: نشر جهان، ۱۳۷۸ ق.
۲۳. کمال الدین و تمام النعمة، به كوشش علی اكبر غفّاری، تهران: اسلامیه، ۱۳۹۵ ق.
۲۴. معانی الأخبار، به كوشش علی اكبر غفّاری، قم: جامعه‌ی مدرّسین، ۱۴۰۳ ق.
۲۵. من لا یحضره الفقیه، به كوشش علی اكبر غفّاری، قم: جامعه‌ی مدرّسین، ۱۴۱۳ ق.
۲۶. صفّار، محمد بن حسن، بصائر الدرّجات فی فضائل آل محمد علیهم السلام، به كوشش محسن كوجه باغی، قم: مكتبة آية المرعشي النجفی، ۱۴۰۴ ق.
۲۷. طبرسی، احمد بن علی، إعلام الوری بأعلام الهدی (ط - القدیمة)، تهران: اسلامیه، ۱۳۹۰ ش.
۲۸. الإحتجاج علی أهل اللّجاج، به كوشش محمد باقر خرسان، مشهد: نشر مرتضی، ۱۴۰۳ ق.
۲۹. طبرسی، حسن بن فضل، مكارم الأخلاق، قم: الشریف الرضی، ۱۴۱۲ ق.